

EDITORIAL

Hatid ni Marcos ay kahirapan, kaya ang bayan dapat lumaban

Nagbulag-bulagan at nagbingi-bingihan si Ferdinand Marcos Jr sa pagdurusa at mga hinaing ng taumbayan nang ideklara niya sa harap ng kongreso na "sound" o malusog ang kalagayan ng bansa. Ang totoo, sa loob pa lamang ng isang buwan niya sa poder, lalo pang nalugmok sa hirap at krisis ang sambayanan.

Pantasya ang mga binitiwang pangako ng kasaganahan at kaunlaran. Inilatag niya ang direksyon ng kanyang rehimen na wala namang pinag-iba sa gasgas na daan ng neoliberalismo na, sa nagdaang apat na dekada, ay walang kinahantungan kundi pabalik-balik na krisis at paghihirap.

Hindi binigyan-pansin ni Marcos ang naghuhumiyaw na mga problema ng masang Pilipino, laluna ang nagtataasang presyo ng pagkain at saligang pangangailangan. Kahit sa datos ng mga ahensya ng estado, hindi maitanggi ang implasyong

6.1% noong Hunyo, na umakyat pa ng 6.4% nitong Hulyo. Kung ordinaryong mamamayan ang tatanungin, hindi na masukat ang bigat ng kaniilang pasanin.

Ipinagkibit-balikat lamang ni Marcos ang sigaw para sa umento sa sahod kahit tuluy-tuloy ang pagdausdos ng piso, na noong Hulyo ay ₱0.84 na lamang ang halaga kumpara noong 2018. Pipi si Marcos tungkol sa matagal nang reklamo ng mga manggagawa sa mapang-aping sistemang kontraktwalisasyon. Wala siyang inilatag na solusyon sa malawakang problema ng disempleyo la-

bas sa paramihin pa ang pagpapadala ng mga manggagawa sa ibang bansa.

Binalawala niya ang sigaw para sa tunay na reporma sa lupa. Nangako lamang siyang isang taon na hindi maniningil ng amortisasyon sa mga titulo sa ilalim ng Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP). Pinaasa niya ang mga may titulo sa ilalim ng CARP na magkakaroon ng batas para burahin na ang natitirang amortisasyon, bagay na walang-saysay sa harap ng malawakang pangangamkam ng lupa ng malalaking kumpanya sa mga plantasyon at mina. Kahit kalihim ng Department of Agriculture, walang ginagawa si Marcos sa harap ng lalupang pagsirit ng presyo ng asukal, itlog at iba pang batayang pagkain. Ang tanging plano ni Marcos ay lu-

nurin sa utang ang masang magsa-saka para diumano ipangkapital sa "bagong teknolohiya."

Nag-astang tagapagsalita ng dayuhang mga bangko at korporasyon si Marcos nang inilatag niya ang mga patakaran sa ekonomya na matagal nang dikta ng mga imperyalista. Bingi siya sa sigaw ng taumbayan, pero malinaw na nakikinig sa International Monetary Fund at World Bank nang ideklara niyang ang pag-akit sa dayuhang mga kapitalista ang sentrong patakaran ng kanyang rehimen. Naghaba siya ng ilusyon na papasok ang mga "estrategikong industriya" sa mga "ecozone." Kailanman hindi naghatid ng industriyalisasyon sa Pilipinas ang dayuhang pamumuhunan, at hindi maghahatid ng pag-unlad sa lokal na ekonomya laluna ngayong panahong subsob sa krisis ang pandaigdigang sistemang kapitalista.

Sa harap ng bangkaroteng gubernong minana ni Marcos kay Duterte, bagong mga buwis ngayon ang kanyang bukambibig. Siya na rin mismo ang nagsasaboy ng gasolina sa apoy ng galit ng taumbayan sa hindi niya pagbabayad ng buwis na tinatayang nagkakahalaga na ngayong ₱203 bilyon. Target niyang si-

ngilin ng buwis ang mga konsyumer at maliliit na negosyo, kabilang ang mga walang hanapbuhay at kumikita lang ng kaunti sa munting mga negosyong *online*. Habang ipinagmamalaki niya ang batas na CREATE, na nagkaltas ng singiling buwis sa mga dayuhang kapitalistang mamumuhunan, hindi niya pinalusot ang kaltas na buwis sa alawans na tinanggap ng mga gurong nagserbisyo sa nagdaang eleksyon.

Gaya ng halos lahat ng nagdaang presidente, pagtatayo ng magagarbong imprastruktura ang pangunahing nilalaman ng "kaunlaran" na sinasabi ni Marcos. Kailanman sa nagdaang apat na dekada, hindi umunlad ang ekonomya ng Pilipinas dahil sa mga pinagawang tulay o kalsada. Gaya ng nangyaring mahigit dobleng paglaki ng utang ng Pilipinas tungong halos ₱13 trilyon sa ilalim ni Duterte, lalo lamang mababaon ang Pilipinas sa utang kung matutuloy ang mga proyektong mga dam, kalsada, tulay, riles, reklamasyon at iba pang gustong itayo ni Marcos, na pinatatakbo ng mga dayuhang kumpanya, gumagamit ng mga inaangkat na kagamitan at mapanira sa kalikasan. Ibinibigay lamang din ng mga proyektong ito sa mga burges komprador ang

kontrol sa malalawak na rekursong pampubliko, gayundin ang mga yutilidad na dapat ay pinatatakbo ng gubyrerno.

Sa mahigit isang oras na pagsasalita, ni isang saglit ay hindi binigyang-pansin ni Marcos ang problema ng laganap na mga paglabag sa karapatang-tao at mga pang-aabuso ng mga armadong pwersa ng reaksyunaryong estado. Ibig sabihin, aprubado sa kanya na sa unang buwan niya sa pwesto, 41 ang pinatay ng pulis sa "gera kontra-droga;" at na 16 ang inaresto at 13 ang pinatay ng kanyang mga sundalo, kabilang ang tatlong bata, sa gera kontra-insurhensya nito. Aprubado rin sa kanya ang walang lubay na *red-tagging*, pagpapasurender, pambobomba at pamemerwisyo ng AFP sa mga sibilyang komunidad.

Malinaw na walang maaasahang mabuti ang masang Pilipino sa papet, pasista at pahirap na rehimen ng Marcos. Kung hindi sila sama-samang lalaban, walang dudang lalo silang aapihin at pagsasamantalahan. Sa gayon, dapat ibayong palakasin ng sambayanan ang kanilang sigaw at militanteng pagkilos para sa hinihingi nilang hakbanging kailangan para ibsan ang kanilang pagdurusa. Dapat magbuklud-buklod sila at palakasin o itatag ang mga unyon at samahan sa mga pabrika at pagawaan, tanggapan, komunidad, eskwelahan, at simbahan.

Dapat itaas at patalasin ang kamulatan at kaalaman ng mamamayan tungkol sa kinakaharap nilang mga problema at usapin, at kung papaanong sila'y nilililang at pinahihirapan. Dapat itakwil ang mga kasinungalingan at ilusyong hinahabi ni Marcos at ng kanyang among imperyalista.

Dapat isulong ng taumbayan ang iba't ibang anyo ng pakikibaka para ipaglaban ang kailangan nilang mga reporma. Higit sa lahat, dapat isulong ang armadong pakikibaka para isulong ang mas malaking hangarin para sa pambansang paglaya at tunay na demokrasya.

<div></div> <div>Tomo LIII Blg. 15 Agosto 7, 2022</div> <div>Ang Ang Bayan ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles at Espanyol. Tumatanggap ang Ang Bayan ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.</div>	
<div>Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas</div>	
<div> ang.bayan@cpp.ph</div>	<div> @cpp_angbayan1</div>

5 inaresto sa loob ng 2 linggo

Limang aktibista ang sunud-sunod na inaresto ng mga pwersa ng estado nitong nakaraang mga linggo.

Dinakip ng magkasanib na pwersa ng militar at pulis si Marites Pielago, koordineytor ng Makabayan sa Bicol at dating nominado ng Bayan Muna noong Hulyo 28 sa gawagawang kasong pagpaslang at bigong pagpaslang. Dinumog ng mga pwersa ng estado ang Dr. Nilo O. Roa Memorial Foundation Hospital sa Barangay San Francisco, Naga City kung saan nagpapagamot si Pielago.

Magkapatid na Lumad ang dinakip sa gawa-gawang kasong *human trafficking* sa araw ng State of the Nation Address (SONA) ni Ferdinand Marcos Jr noong Hulyo 25. Sina Mawing at Ismael Pangadas, mga mag-aaral ng Bakwit School, ay dinampot ng mga pulis matapos ang rali kontra-SONA sa Freedom Park, Roxas, Davao City.

Samantala, inaresto ng mga pulis sa gawa-gawang kasong rebelyon ang magsasakang si Gina Montenegro noong Hulyo 22 sa Purok 3, Hina-puyan, Carmen, Surigao del Sur.

Noong Hulyo 15, inaresto rin ng mga elemento ng estado si Arjay Verdera, kasapi ng Anakpawis Partylist, sa Bulusan, Sorsogon. Pinalalabas ng mga pulis na nasamsam mula sa kanya ang isang kalibre .38 baril at mga bala.

Sapilitang pagpapasurender. Nilinlang at sapilitang pinasurender ng mga elemento ng 15th IB at NTF-Elcac ang mga kasapi ng asosasyon sa Cauayan, Negros Occidental noong Hulyo 7-8. Kabilang sa pinadalong grupo ang Caliling Small Agricultural Farm Workers Association, Tuyom Farmers Association, Small Farmers of Manuling, Paghi-

liusa sang mga Mangingisda sa Lug-way at Paghiliusa sang Mangingisda sa Guiljungan.

Sa pakikipagsabwatan ng militar sa lokal na gubyerno, pinalabas na gagawaran sila ng programang pangkabuhayan pero sa katunayan ay pinasuko bilang mga Pulang mandirigma.

Pagpapalayas. Sa pangunguna ng 2nd IB, kasabwat ang mga upisyal ng lokal na barangay, pinalayas ang mahigit 94 pamilya ng magsasaka na nagbubungkal sa may 550 ek-taryang lupa na bahagi ng 1,807 ek-taryang "pastuhan" na ipinaubaya na sa kanila ng gobernador ng Masbate na si Antonio Kho.

Saklaw ng lupang kanilang binubungkal ang mga barangay ng Cabunghahan, Calapayan at Villaluna sa Cawayan. Ang mga lupang ito ay pang-agrikultura, at ipinadeklara lamang na pastuhan para makaiwas sa repormang agraryo. **AB**

Sa tabing ng mga pekeng engkwentro

Buntis, 2 bata at 3 magsasaka, pinaslang ng militar

Sunud-sunod ang mga kaso ng walang-patumanggang pamamaril ng mga sundalo ng Armed Forces of the Philippines (AFP) nitong nagdaang mga linggo. Pinalalabas ng mga sundalo na napaslang ang mga biktima sa mga engkwentro at na kasapi ang mga ito ng Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Napaslang sa pamamaril ng 62nd IB ang 5-buwang buntis na si Christina Jacolbe sa Sityo Banderahan, Barangay Trinidad, Guihulngan City, Negros Oriental noong Hulyo 26, alas-5 ng umaga. Kasama niya sa tinutuluyang bahay ang kanyang 16-taong gulang na anak na si Everly Kee Jacolbe at kamag-anak na si Rodan Montero, na nasawi rin sa insidente. Dating guro sa *daycare* si Christina bago napilitang tumigil sa pagtatrabaho matapos i-redtag at tugisin ng militar.

Sa Batangas, nasawi sa pamamaril ng 59th IB sa Sityo Centro,

Barangay Guinhawa, Taysan noong Hulyo 18 ang 9-taong gulang na si Kyllene Casao. Pauwi siya at kanyang ama mula sa pagpapastol ng kanilang kambing nang paputukan sila ng mga sundalo.

Pinipigilan ng 59th IB ang mga grupo sa karapatang-tao na magimbestiga sa pinangyarihan ng insidente at itinago ang ama ni Kyllene. Sa pakikipagnegosasyon sa lokal na gubyerno, naitulak ng mga grupo sa karapatang-tao ang paglulunsad ng isang independyenteng imbestigasyon kasama ang mga grupong nagtataguayod sa karapatan ng mga ba-

ta at United Nations Children's Fund.

Sa Batangas pa rin, pinagbabaril ng 59th IB si Maximo Digno, isang magsasaka sa Barangay Malapad na Parang, Lobo noong Hulyo 26. Ayon sa mga residente, si Digno ay mayroong problema sa pag-iisip. Isang araw bago nito, walang-patumanggang nagpaulan ng bala ang mga sundalo ng 59th IB sa kalapit na lugar.

Sa Occidental Mindoro, pinatay ng 76th IB si Dante Yumanaw, katutubong Mangyan-Batangan at residente ng Sityo Tiyabong, Barangay Ligaya, Sablayan noong Hulyo 15. Siya ay kapitan ng nasabing barangay.

Ginigipit ng mga sundalo ng AFP ang pamilya ng mga biktima at pinagbabawalang bumisita sa burol. **AB**

Libu-libo, dumalo sa rali kontra-SONA ni Marcos

Ayon sa grupong Bagong Alyansang Makabayan (Bayan), umabot sa 8,000 katao ang nagmartsa noong Hulyo 25 sa kahabaan ng Commonwealth Ave. sa Quezon City upang ipahayag ang tunay na kalagayan ng bayan kasabay ng unang State of the Nation Address (SONA) ni Ferdinand Marcos Jr. Bago nito, walang batayang ipinagbawal ng Philippine National Police ang pagrarali sa kahabaan ng daan at nagbanta pang aarestuhin ang sinumang lalabag sa pagbabawal. Binigyan lamang ng permiso ng lokal na gubyrno ng Quezon City ang rali matapos igiit ng mga organisasyon ang kanilang karapatan sa mapayapang pagtitipon.

Pangunahing binigyan-pansin sa rali ang papabulusok na sosyo-ekonomikong kalagayan ng mamamayan sa harap ng sumisirit na presyo ng langis, pagkain at batayang mga bihinhin. Bitbit ng mga grupo ang malaking balatenggang may panawagang: ‘Krisis wakasan! Ipaglaban ang lupa, sahod, trabaho at karapatan!’

Kasama ang mga organisasyong kabilang sa People’s Summit, naglatag din ang grupong Bayan ng 9-puntong adyenda ng mamamayan sa harap ng umiigting na krisis. Tampok dito ang panawagan na tugunan ang implasyon at pagkaltas sa buwis sa mga konsyumer at pagpapasikad ng agrikultura at produksyon ng pagkain.

Kinundena rin ng mga nagprotesta ang pagtatalaga ng 21,000 pulis para sa unang SONA. Maging ang pagsusuot ng mga damit na may mensaheng pulitikal, na ilang taon nang ginagawa ng mga kinatawan ng blokeng Makabayan, ay sinubukang supilin.

Lumahok sa protesta ang delegasyon ng mga progresibong grupo mula sa Southern Tagalog. Nagkaraban sila tungong Metro Manila

noong Hulyo 24 at nagpiket sa konsulado ng China sa Makati, pambansang upisina ng Petron at iba pang lugar. Sumama rin sa martsa ang mga progresibong organisasyon mula sa Central Luzon.

Kontra-SONA na mga protesta rin ang inilunsad ng mga demokratikong organisasyon sa mga syudad ng Baguio, Naga, Bacolod, Iloilo, Davao, General Santos at bayan ng Kalibo.

Samantala, inaresto at ikinulong ng mga pulis ang dalawang kabataang Lumad na lumahok sa protesta sa Davao City sa gawa-gawang mga kaso.

Sa ibayong dagat, inihayag din ng mga migranteng Pilipino ang kanilang nagkakaisang pagtutol sa anti-mamamayan at anti-mahirap na mga patakaran ng rehimeng Marcos II. Naglunsad ng protesta ang mga Pilipino sa sampung estado sa United States, habang nagrari rin ang mga Pilipino sa limang prubinsya ng Canada at sa tatlong estado sa Australia. Nagkaroon din ng protesta sa Hongkong. Inilunsad nila ang mga protesta noong Hulyo 24 at 25. **AB**

Kampanyang #ML50, inilunsad. Inilunsad noong Hulyo 21 sa Quezon City Sports Club ang kampanyang ML50 (Martial Law 50) bilang paggunita sa ika-50 taon ng madidilim na araw ng batas militar sa ilalim ng diktadurang US-Marcos I. Pinangunahan ang aktibidad ng mga biktima ng batas militar, beterano at bagong aktibista, kasama ang mga demokratikong organisasyon. Layon nitong ipagtanggol ang katotohanan at kasaysayan at patuloy na paggiit ng hustisya para sa mga biktima sa ilalim ng paghahari ng anak ng diktador.

Palayain si Elmer Forro! Naglunsad ng “tahimik na protesta” ang mga kaanak, kaibigan at katrabaho ni Elmer Forro sa harap ng Iloilo Hall of Justice noong Hulyo 29 upang ipanawagan ang agarang pagpapalaya sa kanya. Inaresto noong Marso 29 si Forro, *secretary general* ng Bayan-Panay, sa gawa-gawang kaso ng bigong pagpaslang.

Mga magsasaka sa Isabela, nagbarikada laban sa mina. Sama-samang nagbarikada noong Hulyo 19 ang mga magsasaka, katutubo at settler sa Cordon, Isabela upang pigilan ang Golden Summit Mining Corporation (GSMC) na magtayo ng bakod sa kanilang lupang sinasaka at tinitirhan. Mahigit 150 ektarya na dating mga pas-tuhan ang balak na gawing minahan ng GSMC. Ayon sa mga residente, humihingi pa lamang ang kumpanya ng bagong *permit* pero pilit na itong nanghihimasok sa lupa. Inireklamo na noon ang GSMC dahil sa operasyon ng *open-pit mining* na sumira sa mga palayan, maisan at sa Diadi River. Hindi rin ito nagpapasahod nang tama sa mga minero.

Mga residente, tutol sa pagmimina sa Romblon

NOONG HULYO 26, nagmartsa ang mga residente ng Romblon at mga grupong maka-kalikasan para magprotesta sa harap ng upisina ng Department of Environment and Natural Resources sa Quezon City.

Panawagan nilang itigil ang planong pagmimina sa Sibuyan Island. Ayon sa mga residente, apektado ng pagmimina ang kanilang kabuhayan na nakadepende sa yamang-dagat, lupa ng palayan, kopra, at mga pananim na gulay.

Noong 2011, napatigil ang operasyon ng Atlas Philippines Mining Corporation sa Sibuyan dahil sa idinulot nitong paninira sa kalikasan sa isla. Subalit nitong Setyembre 2021 muli itong pinahintulutang mag-opereyt matapos ilabas ni Rodrigo Duterte ng Executive Order 130.

Rehabilitasyon, di reklamasyon: Mga paglaban

Sa State of the Nation Address ni Ferdinand Marcos Jr noong Hulyo 25, binanggit niya na wala siyang isususpende sa mga proyektong imprastruktura na nasimulan na sa ilalim ni Rodrigo Duterte. Kabilang dito ang di bababa sa 30 proyektong reklamasyon na nasa iba't ibang antas ng implementasyon, disenso at paghahanda.

Wala ni isa sa mga proyektong ito ang hindi binatikos ng mga syentista at mga organisasyong makalikasan. Mula sa mga pangakong isla sa Manila Bay, tungo sa mga “smart city” sa Cebu at iba't ibang mga prubinsya, mariin ang pagtutol ng mga manggagawa, mangingisda, maliliit na negosyante at magsakang mapalalayas at mawawalan ng kabuhatan dahil sa mga ito.

Mapanira sa kalikasan

Marami at masasaklaw na ang syentipikong pag-aaral kaugnay sa pinsalang dulot ng mga proyektong reklamasyon kapwa sa mga baybayin at kanugnog na mga lupain. Sinisira nito ang tirahan ng libu-libong klase ng mga hayop at halaman sa karagatan, gayundin ang maraming uri ng ibon. Winawasak nito ang mga bakawan na nagsisilbing likas na pansalag sa pagbaha, pagtaas ng tubig ng karagatan, malalakas na bagyo, tsunami at mga storm surge o biglang paglaki ng tubig katulad ng nangyari sa Tacloban City sa panahon ng bagyong Yolanda.

Dagdag sa mga ito, palalalain ng mga artipisyal na isla ang likas na mga peligro sa mga look, tulad ng mabilis na pagbaha ng tubig at

liquefaction (paglambot ng lupa dulot ng madalas na paggalaw nito). Ang mga coral reef (mga pook sa karagatan na mayaman sa halaman at hayop) ay mapipinsala rin ng labis na siltasyon dulot ng kaakibat na dredging. Apektado ng reklamasyon maging ang mga baybay kung saan kukunin ang itatambak na lupa para sa mga artipisyal na isla.

Ayon sa mga syentista ng grupong Agham, mali ang mga argumentong ginagamit para bigyan-kawiran ang mga proyekto. Halimbawa rito ang pagsasabing “patay na” ang Manila Bay laluna sa bahaging Metro Manila dahil wala na ritong nabubuhay na isda, coral reef, seagrass at mga bakawan. Hindi man napangisdaan ang naturang erya, bahagi ito ng buong katubigan na sumasaklaw sa mga prubinsya ng Bulacan, Cavite at Bataan. Anumang aktibidad saanmang bahagi nito ay may epekto sa buong look. Sa kabuuan, itinuturing itong isa sa pinakaproduktibong pangisdaan sa bansa.

Lalong matingkad ang pinsala ng reklamasyon sa mga baybayin ng Cebu, Dumaguete at iba pang mga look na may mauunlad na buhay marino at nakarugtong sa mas masaklaw pang ekosistema.

Kontra-mamamayan

Libu-libo ang mawawalan ng bahay at kabuhatan dulot ng mga proyektong reklamasyon. Mayorya sa kanila ay malaproletaryo na may mabababang kita at maliliit na mangingisda. Sa taya ng mga syentista, umaabot sa 1.24 milyon ang sinipikanteng maaapektuhan ng mga proyektong reklamasyon na sumasaklaw ng halos 40,000 ektarya sa buong bansa. Sa pangkalahatan, apektado ang suplay ng pagkain dulot ng pagliit ng mapagkukunan ng isda at ibang pagkaing dagat.

Sa Metro Manila, di bababa sa 100,000 residente sa Baseco, Parola, Tondo Foreshoreland at Malate ang mapalalayas sa apat pa lamang na proyektong reklamasyon. Sa Bulacan, pinalayas na ng San Miguel Corporation ang 700 pamilya ng mangingisda gamit ang panunuhol, panlilinlang at tahasang karahasan. Bumaba na ang nakukuhang isda sa kalapit na mga barangay dahil sa ilegal na pamumutol ng kumpanya sa mga bakawan.

Sa Cebu, 500 mangingisda sa Liloan at Consolacion ang mawawalan ng kabuhatan dahil wawasakin ng 235.8-ektaryang proyektong reklamasyon ang mga pangisdaan at bakawan. Dagdag sa kanila ang 2,000 manggagawa ng mga paggawaan ng barko na ipasasara ng reklamasyon. Ganito rin ang mangyari sa mga mangingisda sa tatlong barangay sa Minglanilla.

Sa Dumaguete, 1,000 mangingisda ang mawawalan ng hanapbuhay at 38,000 pang residente sa walong barangay ang mamemeligro ang kabuhatan at tirahan.

Sa lahat ng mga kasong ito, tanging malalaking negosyo at dayuhang kumpanya ang makikinabang sa mga gusali, tirahan, tindahan, kasino at iba pang libangang panturista na itatayo sa mga reklamadong lupa. (Basahin ang unang bahagi sa nakaraang isyu: Mapanirang mga proyektong reklamasyon: Pamana ni Duterte kay Marcos.)

Walang patumanggang pambobomba ng AFP, salot sa sibilyan

Napabalita noong Hulyo ang plano ng 79th IB, isang kumand sa ilalim ng 303rd IBde, na maghulog ng mga bomba sa Minapasuk Mandalagan Mountain Range sa Negros. Bahagi diumano ang planong ito para sa kampanyang kontra-insurhensya laban sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Bago ang binalak na 3-araw na pambobomba, tinangka nang palayasin ng militar ang mga residente ng 21 sityo sa dalawang barangay sa Calatrava sa pamamagitan ng walang awat na pananakot, pambabanta at intimidasyon na nagbunsod ng mahigpit na pagtutol ng mga residente at lokal na ahensya.

Tatamaan ng planong pambobomba ang Northern Negros Natural Park, isang susing pook pangkalikasan (*biodiversity area*) at isa sa pinakamalawak na protektadong lugar sa Northern Negros. Isasapeligro ng pambobomba ang mga hayop at halaman na matagal at masusi nilang inalagaan.

Ang insidenteng ito ay isa lamang sa puu-puong kaso ng pananalasa ng Armed Forces of the Philippines (AFP) sa mga sibilyang komunidad at kagubatan sa ngalan ng operasyong pagtugis sa mga yunit ng hukbong bayan.

Walang patumangga

Mula sa mga ulat na natanggap ng Ang Bayan (AB), hindi bababa sa 591 bomba ang inihulog mula sa ere, 589 na bomba ang pinakawalan mula sa mga kanyon, at 74 serye ng mga istraping mula sa helikopter ang isinagawa ng AFP mula 2017 hanggang Hulyo 15 ngayong taon. Tinatayang

mas mataas pa rito ang aktwal na bilang dahil hindi lahat ng mga *aerial strike* at panganganyon ay naiulat sa AB o sa masmidya. Sa mga ito, pinakamarami ang naganap na pambobomba (56 na insidente) noong 2021.

Naglunsad ng mga pambobomba sa 36 o 44% ng mga prubinsya. Sa ulat, pinakamarami ang naitala sa Bukidnon (22), kasunod ang Northern Samar, Davao del Norte, Surigao del Sur, Agusan del Sur, Agusan del Norte, North Cotabato, Cagayan, Quezon, Negros Occidental, Sultan Kudarat, Maguindanao, Camarines Sur at Mountain Province.

Sa mga bombang inihulog, 109 o 18.44% lamang ang may tinamaang kampuhan ng BHB. Mas marami pang tinamaang sundalo at pulis ng reaksyunaryong estado (68 patay at 20 sugatan) sa walang patumanggang mga *aerial strike* kaysa sa mga Pulang mandirigma (66 patay at 15 sugatan).

Hindi bababa sa 10 sibilyan ang naiulat na napatay at apat ang nasugatan.

Pinakamalaki ang pinsala sa sibilyang buhay sa direktang pambobomba sa isang komunidad ng Moro sa Maguing, Lanao del Sur at sa kampuhan ng maliitang minero sa Santa Clara, Gonzaga, Cagayan. Nagdudulot ang mga pambobomba ng di kana-is-nais na epekto sa mga buntis at matatanda at malalalim na troma sa mga bata. Sa kabuuan, umaabot sa 10,339 pamilya o humigit-kumulang 60,000 indibidwal ang napilitang magbakwit dahil sa mga ito.

Mahihinuha sa mga datos na walang malinaw na target ang kalakhan ng mga pambobomba ng AFP. Tanging 6% lamang sa mga insidente ng pambobomba ang may tinamaang kampo ng BHB. Ang 82% ay isinagawa sa magugubat na bundok kung saan walang tinatamaan o presensya man lamang ng mga yunit ng BHB. Ang 35% sa mga ito ay isinagawa direkta o malapit sa mga sibilyang komunidad at puminsala sa mga sakahan at mga imprastruktura.

Sa kada pambobomba sa pinaghihinalaang mga kampo ng BHB, di bababa sa 10 bomba ang inihuhulog ng AFP. Ang mga ito'y lumikha ng malalalim na butas sa lupa at malalakas na ingay na gumugulantang sa mga residente, kanilang mga alagang hayop, pati na rin sa mga hayop sa gubat.

Alinsunod sa datos, kailangang magbagsak ng 10 bomba at maraming serye ng bala ang AFP para makatama ng isang Pulang mandirigma. Sobra-sobra ang lakas-pamutok na ginagamit ng AFP (mga 500 at 250-libras na bomba) laban sa mga tent at gawang-kahoy na temporaryong silungan ng BHB. Ang gayong kalalakas na bomba ay ginawa para pumulbos ng mga gusaling gawa sa semento at bakal. (Sa susunod na isyu: Masasamang epekto ng aerial bombing sa kalikasan).^{AB}

Sakuna at dislokasyon ang dulot ng pagmimina sa Davao Oriental

Sakuna at malawakang dislokasyon ang idinulot ng deka-dekada nang operasyon ng Pujada Nickel Project na matatagpuan sa Banaybanay at Mati City sa Davao Oriental. Ang proyektong ito ay pinagkakakitaan ng lokal na gubyerno at mga ahensya at marahas na ipinagtatanggol ng militar at pulis sa kabila ng tahasang masasamang epekto ng pagmimina sa lugar.

Noong Enero, nagkulay-kahel ang dating malilinaw na ilog ng Mapagba at Pintatagdan sa Banaybanay dahil sa siltasyon (napupuno ng banlik) na dulot ng mga operasyon ng Riverbend Consolidated Mining Corporation-Arc Nickel Resources. Isinuspinde ng Department of Environment and Natural Resources (DENR) ang kumpanya pero pinayagan ding muling magbukas matapos ang dalawang buwan.

Ibinigay ang orihinal na konsesyon sa pagmimina sa lugar noong 2004 sa Austral Asia Link Mining Corporation at Hallmark Mining Corporation, kapwa kumpanya ng Asiaticus Management Corporation (Amarcor). Kasosyo ng Amarcor ang BHP Billiton, isang kumpanyang nakabase sa Australia at kinikilala bilang pinakamalaking kumpanyang mina sa buong mundo. Nagkukunwari itong tagapagtaguyod ng “responsableng pagmimina.”

Saklaw ng konsesyon ang 17,000 ektaryang nasa gitna at kanugnog ng dalawang deklaradong protektadong erya—ang Mt. Hamiguitan Wildlife Range at Pujada Bay Protected Seascape and Landscape. Ang Mt. Hamiguitan ay tirahan ng ilang nanganganib na mawalang hayop tulad ng Philippine Eagle. Madalas namang mamataan sa Pujada Bay ang mga dugong. Noong 2016, isinuspinde ng noo’y kalihim ng DENR ang buong proyekto at tinawag na “kabaliwan” ang pagbibigay ng ahensya ng permiso. Binawi ni Rodrigo Duterte ang suspensyon at muling pinayagan noong 2019.

Idinadahilan ng lokal na gubyerno ng Davao Oriental, sa pangunguna ng gobernador nito, na hindi na-

man saklaw ng minahan ang dalawang protektadong lugar. Gayunpaman, apektado ng pagmimina ang kalidad ng tubig, hangin, *biodiversity*, mga rekurso at mga komunidad sa paligid nito. Ayon sa isang pananaliksik, hindi limitado at kumawala na sa kalupaang saklaw ng operasyon ang polusyong dala ng *open-pit mining*. Kita sa mga imahe na kuha mula sa kalawakan ang pagkakalbo ng kagubatan sa Mt. Hamiguitan at lubos na pagkasira sa hugis ng kalupaan sa *watershed*.

Dahil malapit ang mga minahan sa Pujada Bay, malaki ang posibilidad na ang mga basura (*mine tailing*) nito ay tatangayin tungo sa lugar na may mga *coral reef* at sisira sa mga ito. Ibababa rin ng mga basurang kemikal ang kalidad ng tubig na papatay sa mga isda at iba pang hayop at pananim sa dagat.

Mula’t sapul, mariin na ang pagtutol ng mga residente, ng simbahan at mga mga grupong maka-kalikasan

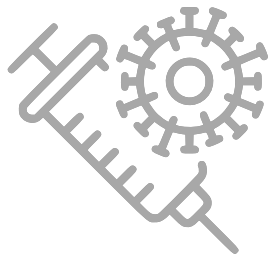

sa mga operasyong mina. Nitong taon, muling umarangkada ang pagtutol ng mamamayan ng Mati matapos ianunsyo ang muling pagbubukas ng Amarcor. Dahil dito, tinangka ng mga upisyal ng kumpanya na suhulan noong Hulyo 27 si Bishop Abel Apigo ng Mati para iatras ng simbahan ang pagtutol nito sa mapanirang pagmimina.

“(A)ng deka-dekadang pagmimina at kaakibat na operasyong pagtotroso sa Davao Oriental ay kumalbo sa mga gubat, lumason sa mga ilog, at dumiskaril sa mga komunidad ng mga magsasaka at Lumad at kanilang mga kabuhayan,” ayon sa National Democratic Front-Southern Mindanao Region (NDF-SMR). Ang mga epekto ng pagmimina ay ramdam na ramdan ng mamamayan, laluna sa panahon ng malalakas na ulan at bagyo. Sa unang bahagi ng taon, matitinding bagyo, ulan, pagguho ng lupa at nakaaalarmang mga kaso ng pagtatae ang dinanas ng mga residente sa mga komunidad na ito. “Lalo pa itong pinalala ng palpak na tugon ng reaksyunaryong rehimen sa mga sakuna,” anito.

Taliwas sa ipinagmamayabang ng mga kumpanya sa mina rito, hungkag ang nakuha nitong Free, Prior, and Informed Consent mula sa mga katutubong Mandaya na nakatira sa lugar. Ang nagbigay nito ay isang pekeng konseho ng mga nakatatanda na itinayo ng kumpanya at hindi kinikilala ng mayorya ng mga Mandaya.

Katangahan at iresponsable ang pagpapahintulot at pagbibigay-katwiran sa patuloy na mga operasyon ng pagmimina, batikos ng NDF-SMR sa mga upisyal ng lokal at pambansang gubyerno. Sa aktwal, tanging ang rebolusyonaryong kilusan, sa pamamagitan ng Bagong Hukbong Bayan, ang tuluy-tuloy na nagpapatay ng parusa sa mapanirang mga kumpanyang ito.

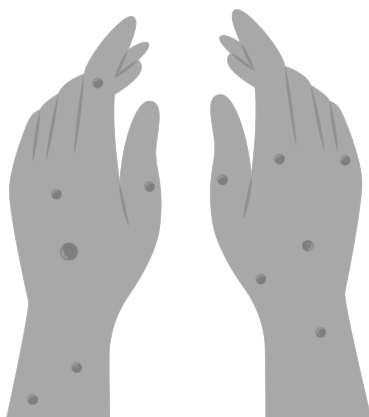

4.25
milyong
dosis

ng bakunang kontra-Covid 19 ang napaso noong Hulyo dulot ng mabagal at panakanakang kampanya sa pagbabakuna. Ito ay sa kabila nang 65% pa lamang ang natuturukan ng dalawang dosis ng bakuna.

0.75%

itinaas ng rehimen ni **Joseph Biden** sa tantos ng interes sa US. Pinangangambahang magreresulta ito sa pagbagsak ng mga negosyo at pagbagal ng ekonomya tungong resesyon.

MONKEYPOX

ay nakahahawang sakit na inihahalintulad sa *smallpox* (bulutong). Kasalukuyan itong kumakalat sa buong mundo at idineklarang “global health emergency” ng WHO noong Hunyo 23. Natukoy ang unang kaso sa Pilipinas noong Hunyo 29.

HULYO 30 AT AGOSTO 4, 1969

Dalawang beses na sinalakay ng bagong-tatag na BHB ang Clark Airbase sa Angeles, Pampanga. Anim na sundalong Amerikano ang napatay at apat ang nasugatan sa mga atake. Dagdag sila sa apat na sundalong Amerikano na napatay at dalawang sugatan mula sa nauna pang mga atake ng BHB.

Pinagkunan: Ang Bayan, Bol. 1 Blg. 4 Setyembre 15, 1969

WALANG ATRASAN

Muling isinara ng Twitter ang mga akawnt ng rebolusyonaryong kilusan noong Agosto 1.

Para laging updated, sundan ang bagong mga akawnt ng PKP at Ang Bayan sa **@prwc_info2**, **@cpp_angbayan1** at **@cpp_marco1**, para sa pinakabagong balita kaugnay sa rebolusyonaryong kilusan.

227,808 ektarya

na lamang ang natitira sa 450,000 ektaryang bakawanan sa Pilipinas mula noong 1920 dulot ng walang pakundangang ekspansyon ng komersyal na palaisdaan, reklamasyon at sea wall. Kalahati (120,000 ektarya) lamang dito ang orihinal na mga punong bakawan.

Pinagkunan: Mangrove Vegetation Index, 2019

7

ang naitalang *intensity* (lakas) ng lindol na tumama sa Ilocos, Cagayan Valley at Cordillera noong Hulyo 27. Sampu ang namatay, mahigit 300 ang nasugatan at kabuuang 300,000 mamamayan ang naapektuhan.

Pinagkunan: National Disaster Risk Reduction and Management Office, Agosto 1

Amjad Abu Alia

16-taong gulang na Palestinong binaril ng mga pwersang Israeli noong Hulyo 29 sa isang kilos-protesta laban sa okupasyon sa mga teritoryo ng Palestine. Siya ang ika-17 Palestinong bata na pinatay ng Israel mula Enero 2022.

Pagbabalik-tanaw sa pang-aagaw ng lupang ninuno sa Far South Mindanao

Ang Agosto 9 ay Internasyunal na Araw ng Katutubong Mamamayan, ayon sa United Nations. Ginugunita ang araw na ito ng mga pambansang minorya sa Pilipinas na walang awat na nakikipaglaban para sa kanilang lupa at mga karapatan. Kabilang sa mga ito ang Lumad sa malayong timog Mindanao na dumanas ng deka-dekadang pang-aatake, laluna sa ilalim ng batas militar ni Ferdinand Marcos Sr.

Simula dekada 1950 naganap ang pinakamatinding pagkawasak ng kagubatan sa timog Mindanao. Laganap ang pandarambong ng mga dayuhang kumpanya dulot ng Parity Law na nagbigay ng karapatan sa US at iba pang imperyalistang kumpanya na samantalain ang likas na yaman ng Pilipinas. Ginamit ng mga ito ang papet na estado at reaksyunaryong sandatahan para palayasin ang mga Lumad at agawin ang yamang sagana sa kanilang mga lupa-in. Ito rin ang nagtulak sa mga katutubo na maglunsad ng mga armado at di armadong pag-aalsa para ipagtanggol ang kanilang mga komunidad.

Lumaganap noong dekada 1950 at 1960 ang mga pag-aalsa laban sa pagtotroso, pagpapalawak ng mga rantso at pang-aagaw ng lupa ng ilang lokal na burukrata sa Sarangani at South Cotabato. Sa Davao del Sur, pinalayas ng mga Klagan sa Malita si Capt. Villamor, isang upi-syal ng sandatahang Amerikano na nang-agaw ng lupa at nagsamantala sa mga Lumad.

Para ipagtanggol ang interes ng malalaking negosyo, naglunsad ang Philippine Constabulary ng malawakang operasyon sa Malungon, Tampakan at mga lugar sa paligid ng Mt. Matutum noong simula ng dekada 1960. Dahil sa tuminding kaguluhan ay hindi namalayan ng mamamayan ang pagpasok ng Dole Philippines sa Polomolok, Tupi at Mt. Matutum noong 1963. Sa panahong iyon ay mahigit 200 na mga katutubong tumututol sa plantasyon ang pinaslang ng mga sundalo at paramilitar na dumidepensa sa kumpanya.

Nagsagawa ang US at Japan ng

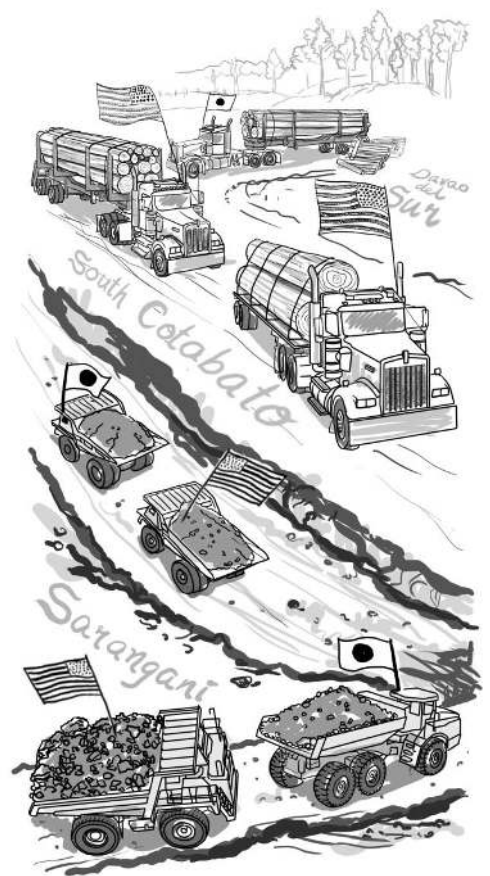
kani-kaniyang eksplorasyon ng petrolyo at bakal sa ilang lugar sa Maa-sin at Alabel noong 1965 at 1968. Pagsapit ng 1969 ay inumpisahan na ng Sierra Madre Corporation, isang kumpanyang Amerikano, ang operasyon nito. Subalit nilaban ito ng mga B'laan kaya napilitan itong umatras matapos ang dalawang taon.

Sa huling mga taon ng dekada 1960, namayani ang armadong pag-aalsa ng mga B'laan sa Kyumad, Alabel at dumalas ang mga pag-atake sa mga rantso. Sa layong patahimikin ito ay nakipagdayalogo si Ferdinand Marcos Sr sa mga lider ng pag-aaklas noong 1971. Ipinangako ng diktador na ibibigay ng pamahalaan ang kanilang kahilingan na kilalang lupang ninuno ang Kyumad sa kundisyong magpapailalim ang tribu sa programa ng Presidential Assistance for National Minorities o Panamin.

Dahas at panlilinlang

Pinagsabay ni Marcos ang maigting na armadong pang-aatake at Panamin para nyutralisahan ang pag-alsa ng mga minoryang pamayanan. Itinalaga ni Marcos bilang pangulo ng ahensya ang kanyang kroning si Manuel "Manda" Elizalde.

Naging kontrobersyal si Elizalde at ang Panamin sa mga programa nito sa pamayanang T'boli sa South Cotabato. Matapos ideklara ni Marcos ang Kematu bilang bahagi ng 5,224 ektaryang saklaw ng Tagabili Reservation ay itinayo dito ni Elizalde ang sentro ng operasyon ng ahensya. Ngunit di nagtagal ay inumpisahan na ang operasyon ng mina sa Kematu ng sabwatang

Marcos-Elizalde at ilang mga lider ng tribu.

Taong 1971, ginulat nina Marcos at Elizalde ang buong mundo sa "pagkakadiskubre" umano ng isang grupo ng "Stone Age people" na naninirahan sa isang kweba sa bundok ng Tasaday sa Lake Sebu, South Cotabato. Agad na idineklara ang paglalaan ng 19,000 ektarya bilang Tasaday Reservation para protektahan umano ang "tribu ng Tasaday."

Subalit nang lumaon ay nalan-tad ang mga kasinungalingan ng diktadura at pagkukunwari nitong makatao. Lumabas na isang manibrang pampulitika lamang ang "pagkakadiskubre" ng Tasaday para iligtas ang imahe ni Marcos. Kinasangkapan din ang pagtatayo ng mga reserbasyon para siguruhin ng pangkating Marcos at Elizalde na sila lamang ang makikinabang sa mga likas na yaman at natitirang kagubatan sa lupang ninuno. (Sa susunod na isyu: Matatagumpay na paglaban ng mga Lumad sa panahon ng batas militar.)

Kasuklam-suklam na tubo ng mga kumpanya ng langis

Ipinagyabang noong Agosto 1 ng Petron na lumobo ang kita ng kumpanya tungong ₱7.7 bilyon (\$138.9 milyon) sa unang hati ng 2022 o doble kumpara sa ₱3.87 bilyon (o \$69.8 milyon) na kita nito sa unang hati ng 2021.

Pinalalabas ng mga lokal na kumpanya sa langis na ang halos lingguhang pagtaas sa presyo ng *diesel* at gasolina ay resulta ng pagtaas ng presyo ng krudong langis sa pandaigdigang pamilihan. Ito ay kahit repinadong mga produktong petrolyo mula sa China, Japan, South Korea, Singapore at iba pang bansa ang iniaangkat ng mga lokal na kumpanya.

Ang walang-kapantay na paglobo ng kinakamal na tubo ng mga monopolyong kumpanya sa langis ay hindi dulot ng kakulangan ng suplay

sa pamilihan. Ang totoo, tumataas ang presyo ng langis dahil sa di maibsang pagkagahaman sa tubo ng mga monopolyo kapitalista.

Noong Hulyo, iniulat ng mga monopolyong kumpanya ng langis sa US na tumabo sila ng walang kapan-tay na kita sa ikalawang kwarto ng taon (Abril hanggang Hunyo). Ayon sa Exxon Mobil Corp, pinakamala-king kumpanya ng langis sa US, tumubo sila ng \$17.9 bilyon sa ikalawang kwarto, halos apat na ulit na mas malaki sa kita nila (\$4.69 bilyon) sa parehong panahon noong

2021. Samantala, nahigitan ng doble ng Chevron ang dating pinakamala-king tubo nito noong 2008. Sa ikalawang kwarto ng taong kasalukuyan, kumita ito ng \$11.6 bilyon. Apat na ulit din itong mas malaki kumpara sa \$3.1 bilyong tubo sa parehong panahon noong 2021.

Kumita naman ang Shell ng \$11.59 bilyon sa ikalawang kwarto ng taon, dalawang ulit na mas malaki (\$5.5 bilyon) kaysa ikalawang kwarto ng 2021. Nag-ulat din ang Total Energie ng \$5.8 bilyong kita noong ikalawang kwarto, halos doble sa tubo nitong \$3.5 bilyon sa parehong panahon noong nakaraang taon. AB

Linggo ng Pag-alala sa mga Martir, inilunsad ng CPI (Maoist)

PINARANGALAN AT INALALA ng Communist Party of India (Maoist) ang mga martir ng rebolusyong Indian mula Hulyo 28 hanggang Agosto 3, Linggo ng Pag-alala sa mga Martir. Pinagpugayan nila ang umaabot sa 124 Indian na namartir habang nagpapatupad ng kani-kanilang rebolusyonaryong tungkulin sa nagdaang taon at kanilang mga dakilang lider tulad nina Charu Majumdar (namatay 50 taon na ang nakararaan) at Kanhai Chatterjee (namatay 40 taon na ang nakaraan.)

“Sinasaluduhan ng Komite Sentral ang lahat ng mga martir na nag-alay ng kanilang buhay para sa layunin ng pagtatayo ng sosyalismo...at para sa bagong demokrati-kong rebolusyon sa India,” ayon sa pahayag ni Abhay, tagapagsalita ng CPI (Maoist).

Sa hiwalay na pahayag ng CPI (Maoist) Central Region Bureau, pinagpugayan nila ang mga martir ng mga Adivasi o katutubo sa bansa at ang kanilang nagpapatuloy na pakikibaka.

Nanawagan din sila ng suporta para sa pagtindig ng mga Adivasi laban sa imperyalistang pandarambong at pagtatanggol sa kanilang lupang ninuno kaugnay ng paparating na Pandaigdigang Araw ng mga Katutubo sa Agosto 9.

Biktima ng pasistang rehimen ang mga katutubo kung saan ginigipit at isinasantabi ng estado ang mga hindi kabilang sa relihiyong Hindu. Higit 8% ng populasyon ng India ay mga katutubo at nanganganib ngayon dahil sa mga anti-katutubong batas na sapilitang pagpaparehistro, bagong batas kaugnay ng pag-aari sa gubat at iba pa.

Mga rider sa Davao, gwardya ng UP, nagkamit ng mga tagumpay

DALAWANG SAMAHAN NG mga kontraktwal na manggagawa ang magkasunod na nagkamit ng mga tagumpay noong nakaraang linggo.

Sa Davao, iniutos ng National Labor Relations Commission na bayaran ng Foodpanda Philippines Incorporated ng ₱2 milyon ang pitong manggagawang iligal nitong tinanggal bilang mga *delivery rider* noong nakaraang taon. Ang Foodpanda ay kumpanyang nagdedeliber ng pagkain.

Kabilang ang pito sa daan-daang manggagawa ng Foodpanda na nagprotesta noong Hulyo 2021 dahil sa walang malinaw na kwenta ng kanilang kita sa bawat deliberi, kawalan ng benepisyo at proteksyon. Kinwestyon din nila ang 10-taong suspensyon ng mga drayber dahil sa paglahok sa protesta nang hindi sumipot ang maneydsment sa kanilang dayalog.

Samantala, sa Quezon City, tuluyan nang ibinasura ng administrasyon ng University of the Philippines-Diliman noong Hulyo 29 ang kanilang kontrata sa FEMJEG Security Agency. Noong Hunyo, sinisante ng kumpanyang ito ang mahigit 100 gwardya na deka-dekada nang nagtatrabaho sa unibersidad bago ibigay ng UP sa kanila ang kontrata. Nagreklamo naman ang mga gwardya sa ilalim ng kanilang *agency* kaugnay ng pagkaantala at pambabarat ng kanilang sahod. Wala rin silang benepisyo at pinagbantaang tatanggalin sa trabaho kung magreklamo sa Department of Labor and Employment.